

hølt anslaaet. Naar jeg gaaer over til Delegationssvalgene og spørger, om de, saaledes som de i den os forelagte Valglov ere opstillede, ere berettigede, og jeg undersøger Berettigelsen efter en Lov, der er i fuld Kraft, saa siger jeg: ligeoverfor denne Lov er denne Valgmaade uberettiget, ligeoverfor Ministeriets egen Lov kan heri dette Thing ikke blive indført en Commissarius, som skal lede Valgene. I § 24 staaer der, at Landsdelenes Forsamlings Medlemmer skulle vælge 30, men, skulde den Paragraph følges, saa skulde Landsdelene vælge i Fællesskab, saa skulde de være en Enhed; der staaer ikke: Medlemmerne af enhver særlig Forsamling, men der staaer: „Medlemmer af Landsdelenes repræsentative Forsamlinger“ skulle vælge 30; men § 27 kommer til og giver den sande Betydning, den siger med tydelige Ord, at det er Rigsdagen, de fæstligste, holsteenske og lauenborgske Stænder, der hver for sig skulle vælge. Nu har jeg nok erfaret — jeg troer, at jeg har læst det i en meget belærende Bog, som har været os meddeelt —, at man siger: „Rigsdagen“ er saadant et Udtryk, som man bruger isærlig, snart for at betegne et Møde, snart for at betegne Medlemmerne og snart for at betegne den constituerede Rigsdag; men hvor „Rigsdagen“ nævnes og gentages i en Lov af denne Bestaaelse, for at udtale en saa positiv Bestemmelse, der kan dette Udtryk ikke tillægges nogen anden Betydning end den, som er den grundlovmæssige, og det er Rigsdagen, samlet i sine tvende Afdelinger med sine Formænd. Saaledes, af den constituerede Rigsdag, maae altfaa disse Valg foretages, og foretages de anderledes, saa er det fuldstændigt mod Loven. Dersom man siger: Ja, men idet jeg antager Fællesskabsforfatningsudkastet, saa antager jeg tillige den provisoriske Valglov, og derved er det givet, at det ikke er Landsdelenes Forsamlinger som saadanne, der skulle vælge, men Medlemmerne af disse Forsamlinger, da siger jeg: for min Part skal jeg være rede til at stille den Betingelse, at Alt, hvad der angaaer disse Delegationssvalg, skal gaae ud af den provisoriske Valglov. Men jeg vil gaae meget videre, jeg vil sige, at, om vi ogsaa komme til at give

denne indirecte Medhold i det hele, er der en saa absolut Modstrid mellem Forfatningsloven og Valgloven, at den ene ikke kan bestaae uden at gjøre den anden til Intet, og det Betydningsfulde maa dog være Forfatningsloven; men Forfatningsloven kræver til at forandres $\frac{3}{4}$ af de tilstedeværende Medlemmer; kun ved Hjælp af dette Middel kan man faae Udtrykket „Rigsdagen“ gjort til noget Andet, end det efter sin grundlovmæssige Betydning er. Siger Ministeriet: Nei, Meningen med det brugte Udtryk er her anderledes, saa have vi et Beviis for, hvor vigtigt det er, at de lovgivende Forsamlinger have virkelig Medvirkning ved Lovgivningsværket; thi en saadan Redactionsfeil som denne, isald det skal være en Redactionsfeil, vilde ikke være bleven overseet selv i denne Forsamling, som man synes at agte saa ringe i Henseende til dens Medvirkning ved Lovgivningen; vi skulde have seet den og rettet den. Nei, den Redaction vilde ikke kunne bestaae Prøven.

Hvad den foreslaaede Valgmaade angaaer, da har jeg allerede i den grundlovgivende Forsamling søgt at henlede Opmærksomheden paa, at alle de Valgsystemer, man havde, bestandig lede af den Feil, at de udelukkede de spredte Minoriteter, og at det, som det gjaldt om at repræsentere, var ikke nogen usfuldstændig Folkemening, men hvorledes Meningerne grupperede sig, samlede sig om visse politiske Anskuelser, om visse Hovedgrundsaetninger. Altfaa i denne Valgmaade seer jeg med stor Fornøielse et Forsøg paa at komme ind paa denne Idee; men for at denne Idee ikke skal fortabes, blive til Intet eller fordærvet, saa er det ikke nok at give det materielle Apparat til Udførelsen, men der hører Tid dertil, for at de politiske Menigheder, om jeg saa maa sige, kunne samle sig. Naar man siger, ja, men der sendes en Valgseddel til enhver Valger, saa veed man meget vel, at de Paa-gjældende, da de kun faae en saa kort Frist, hverken ville vide ud eller ind; de kjende knap deres egen politiske Mening, endmindre de Andres, med hvem de skulle vælge i Forening. Skal et System af den Art bruges, maa det være kjendt, forberedt, indøvet, indarbejdet Nar